

at der virkelig kan oprinde gode Dage for Stiftelsen. En Stiftelse saa rig som denne og med saa mange Muligheder har ogsaa Forpligtelse overfor Offentligheden til at føre Stifterindens Tanke ud i dens yderste Konsekvenser.

Til Slut skal jeg kun sige nogle faa Ord om selve Opdragelsesanstalten. Det første, der bør ske, er efter min Mening, at Offentligheden faar fuld Rede paa, hvorledes det gaar til, at Stiftelsens Midler ikke kan udnyttes bedre, end Tilfældet er. Naar dette er klaret, kan man gaa over til det Spørgsmaal, om den Form, som Stiftelsen har for den Opdragelse, den yder, er rigtig eller ej. Jeg skal gerne give Bestyrelsen Ret i, at det var en klog Handling, da den ved Fundatstillæget af 1876 fik slaaet fast, at Opdragelsen ikke skulde bygges paa Kaserneringsystemet, men paa Hjemssystemet. Men hvis man derudfra tror, at det System, som nu er det herskende paa Jægerspris, er, hvad man i god Forstand kan kalde et Hjemssystem, tager man ganske fejl. Det er en Parodi paa et Hjem, og det kan ikke blive andet, det siger sig selv. Efter min Overbevisning er det en aldeles umulig og uløselig Opgave, man stiller en Kvinde, naar man siger til hende: Fra du er 30 til du er 60 Aar, og maaske mere endnu, skal det være din Opgave at opdrage 20 Børn — dette Tal har man regnet med, men man har ganske vist ikke haft saa mange, og det kan have været et Held for vedkommende —, men det skal ikke ske saaledes, som det sker i et Hjem, hvor Børnene vokser fra Haanden; saa snart der gaar nogle store Piger fra, kommer der lige saa mange smaa Piger i omkring 2 Aars Alderen til. Her at skabe et Hjem i Ordets bedste Betydning, tror jeg, er en ganske uløselig Opgave for en Kvinde. Jeg tror, man vilde have kunnet faa Fornøjelse af at følge en den Gang udkastet Tanke, at bruge disse ca. 2,000 Tdr. Land i Jægerspris til at oprette mange smaa Plejehjem. Det er jo en given Sag, at naar 18 Hjem ligger saa at sige Dør om Dør, og der ikke er Gaardsplads nok til, at Børnene fra hvert Hjem kan boltre sig for sig, saa er Forholdene meget vanskelige. Jeg tror, det kommer til at svie til Jægerspris Opdragelsesanstalt, at det er gjort saadan, og jeg tror, at naar Offentligheden en Gang faar Haand i Hanke med det, vil man sige: Det gaar ikke an; skal man beholde denne rige Stiftelse, som den er, med dens store Kapitaler og dens store Jordtilliggende, saa skal man

bygge mange smaa Hjem og se, om man ikke i disse mange smaa Hjem er i Stand til at gøre en Hjemmets Gerning. Og det kan man ikke i de Plejehjem, der er; thi det tør jeg hævde med Bestemthed, at de er og bliver en Parodi paa Hjem.

Der er en anden Side ved Opdragelsesanstalten, som ogsaa falder ganske i Traad med denne Opfattelse. Hvordan vilde det gaa, dersom man sagde til Hjemmene ude i dette Land: Med Hensyn til Skolegerningen maa I ikke have noget som helst at sige? Tror De, at Plejehjemmene paa Jægerspris har noget at skulle have sagt med Hensyn til Skolens Gerning? En Mand, der var Forstander paa Jægerspris gennem 20 Aar, Dr. Ussing, har udgivet en lille Pjece, da han forlod Jægerspris, og han har rettet en Kritik mod Anstalten, ganske sikkert med mild Haand, men maaske netop derved mere virkningsfuldt. Men han hævder ogsaa, at det er ganske umuligt baade for Forstanderen og for Plejehjemmene at have nogen som helst Indflydelse paa Skolens Gerning, fordi Bestyrelsen har ordnet det saa viseligt, at Skolegerningen og Forstandergerningen er lagt ind under den samme Mand, skønt de for saa vidt ikke har noget med hinanden at gøre. Dette har afstedkommet meget mere Skade paa Jægerspris, end nogen tror. Det har bidraget mægtigt til, at Udviklingen er gaaet saa trøgt, som den er, at Forholdene har været saa vanskelige. Han siger: I de 20 Aar, jeg har været der, har vi, det overordnede Personale, aldrig kunnet faa en Forhandling med den samlede Bestyrelse om Forholdene paa Jægerspris. Man studser derved. Hvorfor skulde det ikke være muligt, at det overordnede Personale paa Jægerspris kunde faa en Forhandling med den Bestyrelse, som staar i Spidsen for Opdragelsesanstalten, hvor Opdragergerningen jo dog maa være det første og største? Jeg fatter det i alt Fald ikke. Men det er et Bevis paa, hvor stor en Kløft der er mellem den Maade, den nuværende Bestyrelse opfatter sin Gerning paa, og Opdragergerningen. Men saadan, siger han, har Forholdet været; det har ikke været muligt at faa en Forhandling. Hvad det har skadet Opdragelsesanstalten i de 20 Aar, jeg har været der, skal jeg — siger han — lade være at udpensle, men det er ganske overordentlig meget.

Jeg skal nu slutte hermed, idet jeg dog vil rette nogle Spørgsmaal til Ministeren. Først vil jeg spørge, om Ministeren vil yde sin Medvirken til, at Offentligheden